

**Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Lipinkach
według stanu na dzień 31.12.2020 roku**

Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Lipinkach, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w 38-305 Lipinki 444, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2020 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.
2. W 2020 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
Bank Spółdzielczy w Lipinkach, Punt Kasowy w Krygu.
3. Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000131884 w Sądzie Rejonowym w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000506627.
4. Udziałowcami Banku są jego członkowie. Jeden udział członkowski wynosi 50,00 zł. W Banku udziały na dzień 31.12.2020 r. posiadało 1378 członków.
5. Od dnia 01 lutego 2017 roku Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Z uczestnictwa w Systemie Ochrony Zrzeszenia wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności – obowiązki – między innymi stosowanie limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.
6. Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania	Przedmiot działalności	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku
Bank BPS S.A.	401 451,00	Pozostałe pośrednictwo finansowe	0
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	5 000,00	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	0

Cele strategiczne oraz zasady zarządzania ryzykiem istotnym

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Lipinkach, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Lipinkach jest **ryzyko kredytowe** w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- *ryzyko płynności i finansowania,*
- *ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,*
- *ryzyko operacyjne,*
- *ryzyko wyniku finansowego,*
- *ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),*
- *ryzyko braku zgodności,*
- *ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.*

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Banku Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje:

1. Gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
2. Ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
4. Ograniczanie /eliminowanie negatywnych skutków ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia.

Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od sumy pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której

czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.

Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3. Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
4. Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. Kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem „Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku”. Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z „Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Lipinkach” obowiązującą w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. badaniu ekspozycji zagrożonych,
5. przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. ryzyk, analiz i zgodności. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, analizy kredytów zabezpieczonych hipotecznie, analizy detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi odpowiednio w okresach miesięcznych i kwartalnych, a Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego Banku oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po dokonaniu importu z systemu operacyjnego przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. analizę ilościową i wartościową portfela,
2. analizę wskaźnikową,
3. ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. analizę jakościową portfela,
5. analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego, Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Stanowiska ds. ryzyk, analiz i zgodności.

Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego.

Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowane osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
2. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
3. Restrukturyzowanie zadłużenia,
4. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
5. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Informacje ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego

1. Kategorie ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Podmiot:	31.12.2020 r.	
	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*
1	2	3
Sektor finansowy, w tym:	8 092 378,30	32,94%
Kredyty w sytuacji normalnej:	-	-
Kredyty pod obserwacją.:	-	-
Poniżej standardu:	-	-
Wątpliwe:	-	-
Stracone:	-	-
Lokaty:	2 302 388,09	28,45%
Inne należności:	5 789 990,21	71,55%
Sektor niefinansowy, w tym:	10 199 992,53	41,52%
Kredyty w sytuacji normalnej:	9 984 415,00	97,89%
Kredyty pod obserwacją.:	-	-
Poniżej standardu:	207 645,26	2,04%
Wątpliwe:	-	-
Stracone:	7 932,27	0,08%
Inne należności:	-	-
Sektor budżetowy, w tym:	6 276 475,32	25,55%
Kredyty w sytuacji normalnej:	6 276 468,41	99,99%
Pod obserwacją:	-	-

Poniżej standardu:	-	-
Wątpliwe:	-	-
Stracone:	-	-
Inne należności:	6,91	0,01%
Należności ogółem:	24 568 853,06	100%

Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych.

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

2. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże:

Branża gospodarki:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2020 r.:	udział w zaangażowaniu bilansowym i pozabilansowym 31.12.2020 r.:
1	2	3
Administracja publiczna	6 276 475,32	35,95%
Budownictwo	524 569,02	3,00%
Dostawa wody	20 000,00	0,11%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15 000,00	0,09%
Działalność naukowa i techniczna	-	-
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	-	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-	-
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-	-
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	556 369,66	3,19%
Edukacja	-	-
Górnictwo i wydobywanie	-	-
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 447 359,66	8,29%
Informacja i komunikacja	-	-
Opieka zdrowotna i społeczna	-	-
Pozostała działalność usługowa	131 927,62	0,76%
Przetwórstwo przemysłowe	275 853,54	1,58%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.	162 338,15	0,93%

Transport i gospodarka magazynowa	1 500,00	0,01%
Pozostałe branże:	-	-
Osoby fizyczne	8 049 899,67	46,10%
RAZEM:	17 461 292,64	100,00%

3. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności.

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

Termin zapadalności	Wartość nominalna + pozabilans
do 1 miesiąca	985 635
od 1 do 3 miesięcy	687 015
od 3 do 6 miesięcy	842 857
od 6 do 12 miesięcy	1 773 091
od 1 roku do 2 lat	2 114 015
od 2 lat do 5 lat	3 307 411
od 5 lat do 10 lat	3 979 633
od 10 lat do 20 lat	3 868 833
powyżej 20 lat	1 642 247

Informacja na temat poziomu ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z wytycznymi EBA/GL/06/2018

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania z art. 178 CRR, oraz ekspozycje w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczane do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej, zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków”.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,

- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
 - 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,
- po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Aktualizacja rezerw dokonywana jest w oparciu o raporty z przeglądu :

-wg kryterium terminowości spłat kapitału i odsetek –na koniec każdego miesiąca,

-wg kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej –na koniec każdego kwartału.

Raporty z przeglądu stanowiły podstawę do podjęcia decyzji do utworzenia lub braku podstaw do tworzenia rezerw i odpisów aktualizujących, ich zwiększeniu lub zmniejszeniu.

Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	141 198,79	38 507,28	-	41 809,80	137 896,27	137 896,27
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	51 253,77	38 022,90	-	33 471,02	55 805,65	55 805,65
	- poniżej standardu	-	-	-	-	-	-
	- wątpliwe	-	-	-	-	-	-
	- stracone	89 945,02	484,38	-	8 338,78	82 090,62	82 090,62
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	-	-	-	-	-	-
	RAZEM:	141 198,79	38 507,28	-	41 809,80	137 896,27	137 896,27

Dane o stanie i zmianach odpisów aktualizujących:

Wyszczególnienie:		Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Odpisy aktualizujące od należności sektor niefinansowy,	35 203,02	48 601,99	-	47 534,62	36 270,39

	w tym:					
	w syt.normalnej i pod obserwacją	122,88	1 300,03	-	1 318,52	104,39
	poniżej standardu	-	-	-	-	-
	wątpliwe	-	-	-	-	-
	stracone	35 080,14	47 301,96	-	46 216,10	36 166,00
2.	Odpisy aktual.od na. s. budżetowy	-	-	-	-	-
3.	Instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
	- obligacje	-	-	-	-	-
	- jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-
	- certyfikaty	-	-	-	-	-
4	Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-
	RAZEM:	35 203,02	48 601,99	-	47 534,62	36 270,39

Analizę przeterminowania aktywów finansowych przedstawia w poniższa tabela:

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	-	-	42 343 164,18	55 871,04
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	-	-	-	-
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	-	-	2 600,00	39,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	-	-	-	-
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	-	-	-	-
Przeterminowane > 1 roku	333 833,62	118 256,62	-	-

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

1. Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2. Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
3. Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
4. Monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności,
5. Minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
6. Optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych,
7. Utrzymywanie nadzorczych miar płynności na bezpiecznym poziomie. Bank, pomimo działania w systemie ochrony wylicza i utrzymuje zarówno krajowe miary nadzorcze, jak i unijne na wymaganym poziomie w ujęciu indywidualnym.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego.

W sytuacji awaryjnej dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony.

Bank jest członkiem Zrzeszenia oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunku Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Informacje ilościowe w zakresie ryzyka płynności

Nadzorcze miary płynności kształtowały się powyżej obowiązujących wskaźników granicznych. Bank przestrzegał wymagań prawnych określonych w Uchwale KNF nr 386/2008, w Rozporządzeniu 575/2013 oraz zaleceniami Rekomendacji P.

L.p.	Norma płynności	Wartość na dzień 31.12.2020 r.
1.	M2	5,72
2.	LCR	544,40%
3.	Nadwyżka płynności (Rek. P)	444,40%
4.	NSFR	2,03

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco (w zł):

Przedział płynności	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Luka bilansowa prosta	18 218 749	1 166 919	-110 211
Luka bilansowa skumulowana	18 218 749	19 258 753	19 148 542

Luka prosta (z pozabilansem)	18 976 748	1 166 919	-110 211
Luka skumulowana (z pozabilansem)	18 976 748	20 143 668	20 033 457

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania (w zł):

Rodzaj	Kwota	Warunki dostępu
Limit kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	666 000,00	w ciągu 1 dnia
Bony pieniężne 7 dniowe	7 000 000,00	do 7 dni
Obligacje skarbowe	11 000 000,00	do 7 dni
Środki depozytu obowiązkowego	3 331 620,00	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową,
- utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,

- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna i śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 4) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 5) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 6) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 7) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia”.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowania na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) stopnia przestrzegania limitów.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

1. Minimalizowanie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
2. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. Do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,

- metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej banku.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany miesięcznie na posiedzeniach Zarządu Banku, oraz kwartalnie na posiedzeniach Rady Nadzorczej.

Informacje ilościowe w zakresie ryzyka stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 5,38 % sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o 107 tys. zł.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,
2. Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
3. Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających,

Cele szczegółowe to:

1. Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
3. Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. Ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych, RODO oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
5. Zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
6. Zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczania możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
2. wprowadzanie nowych produktów,
3. wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
4. bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
5. monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. Analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. Analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
4. Dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. Zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach,
7. Optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania określa plany sprzedażowe, przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno-finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) Sukcesywne zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier I podstawowy,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) monitorowanie poziomu wskaźnika dźwigni finansowej.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 1. Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 2. Oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 na poziomie nie niższym niż 11,50%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,50%, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.

7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu z zysku w kolejnych latach,
 - 2) Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 3) Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 4) Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,
 - 5) Sprzedaż części portfela kredytowego.

Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.

3. Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej:

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku);
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Bank w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej utrzymuje relację kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na poziomie 17,80%.

W 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych wskaźników kapitałowych na poziomie nie niższym niż wymagany minimalny poziom regulacyjny, zgodnie ze wskazaniem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego na poziomie co najmniej 13,50%;
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 30%,
 - b) pozostałe fundusze łącznie: minimum 70%;
 - 3) przeznacza co najmniej 75% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 35% funduszu udziałowego Banku;

- 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 10% uznanego kapitału Banku;
- 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 0% uznanych kapitałów Banku.

Fundusze własne stanowią znaczące źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku.

Fundusze własne obliczone na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosły 5 902 968,00 zł, co stanowi równowartość w EURO 1 279 138 €.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2020 roku.

Ujawnienia dotyczące funduszy własnych

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
2	Zyski zatrzymane	92 733,92	Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	4 908 400,00	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego		Art. 26 ust. 1 lit. f)
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	1 196 245,00	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 68 226,00	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
24	Zbiór pusty w UE		
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku		Art. 36 ust. 1 lit. c)

	dochodowego wynikające z różnic przejściowych	19 533,00	Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I		
29	Kapitał podstawowy Tier I	5 902 968,00	
58	Kapitał Tier II		
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	5 902 968,00	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	10 568 138,00	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	45,86 %	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	45,86%	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465

Adekwatność kapitałowa

Metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Lipinkach”.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz wymogów kapitałowych tj. 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art.112, obliczane zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR, prezentuje poniższa tabela: W

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	18 107 148,00		-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	6 276 468,00	1 255 294,00	100 423,52
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	60 029,00	60 029,00	4 802,32
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju			-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych			-

Ekspozycje wobec instytucji	7 926 815,00	57 532,00	4 602,56
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 305 930,00	1 419 306,00	113 544,48
Ekspozycje detaliczne	8 049 901,00	5 828 758,00	466 300,64
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	556 370,00	556 370,00	44 509,60
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	215 577,00	323 366,00	25 869,28
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem			-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych			-
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne			-
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową			-
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania			-
Ekspozycje kapitałowe	401 451,00	401 451,00	32 116,08
Inne pozycje	1 562 540,00	666 032,00	53 282,56
RAZEM:	45 462 229,00	10 568 138,00	845 451,04

Poniższe zestawienie przedstawia poziom **minimalnych** wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ryzyko kredytowe	845 451,04
2.	Przekroczenie limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym	0,00
3.	Ryzyko operacyjne	184 248,39
	RAZEM	1 029 699,43

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom **wewnętrznych** wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota
1. ryzyko płynności	0
2. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0
3. ryzyko koncentracji zaangażowań	0

4. ryzyko kapitałowe	21 158,00
RAZEM	21 158,00

Kształtowanie się minimalnych współczynników kapitałowych wyliczanych na podstawie Rozporządzenia UE prezentuje poniższa tabela:

L.p.	Współczynnik	Wykonanie
1.	Łączny współczynnik kapitałowy	45,86%
2.	Współczynnik kapitału Tier1	45,86%
3.	Współczynnik kapitału podstawowego Tier1 (CET1)	45,86%

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku osiągnięty łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 45,86% jest znacznie wyższy od wymaganego (min. 13,50%).

Bufory kapitałowe

Bufory kapitałowe oznaczają fundusze własne, do których utrzymywania zobowiązany jest Bank, w tym:

1) bufor zabezpieczający, który składa się z kapitału podstawowego Tier I i wynosi 2,5% łącznej kwoty ekspozycji banku na ryzyko;

2) bufor ryzyka systemowego, na poziomie 3 % względem wszystkich ekspozycji;

W związku z pandemią COVID-19, Minister Finansów podpisał Rozporządzenie w sprawie rozwiązania bufora ryzyka systemowego w celu ograniczenia negatywnego wpływu koronawirusa na krajowy sektor bankowy i w efekcie na polską gospodarkę.

3) bufor antycykliczny, który ma neutralizować wpływ cyklu gospodarczego na działalność kredytową banku;

Bank w roku 2020 nie wyliczał bufora antycyklicznego.

Zestawienie buforów kapitałowych obowiązujących w 2020 r.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	12 871 238,00
Wymóg połączonego bufora	321 781,00
Bufor zabezpieczający	321 781,00
Bufor ryzyka systemowego	0
Bufor antycykliczny	0

Opis metody wyliczania wymogu na ryzyko operacyjne:

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego BIA. Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15% średnią za okres trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

1. Odsetki należne i podobne przychody,
2. Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
3. Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/zmiennej stopie dochodu,
4. Należności z tytułu prowizji/opłat,

5. Koszty z tytułu prowizji/opłat,
6. Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
7. Pozostałe przychody operacyjne.

Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 31.12.2019r. do 31.12.2020r.

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1. Oszustwa zewnętrzne,	X	X	X
2. Oszustwa wewnętrzne,	X	X	X
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy,	X	X	X
4. Klienci, produkty i praktyki biznesowe,	X	X	X
5. Uszkodzenia aktywów,	X	X	X
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów,	X	X	X
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.	X	X	X

Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawia się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wartość % w stosunku do funduszy własnych
Ryzyko kredytowe	14%
Ryzyko operacyjne	3%

Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Bank oblicza wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 Rozporządzenia CRR. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wskaźnik dźwigni finansowej w Banku Spółdzielczym w Lipinkach ukształtował się na poziomie 13,54%.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
4. Komitet kredytowy,
5. Stanowisko ds. ryzy, analiz i zgodności,
6. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
7. Pozostali pracownicy Banku.

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd, założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. Rada sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem.

Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym odpowiada za dostarczenie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym.

Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Komórka monitorująca ryzyko ma za zadanie gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowanie wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.

Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzonych operacji bankowych z

wewnętrzными regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka przeprowadzanej przez Stanowisko ds. ryzyk, analiz i zgodności.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury, instrukcje i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

System informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) Informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) Uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) Przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) W przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 6) Jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu m.in. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) ocena adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego,
 - b) realizację strategii działania,
 - c) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - d) strukturę przychodów i kosztów,
 - e) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,

- f) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
- 6) realizacji zadań wynikających z regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.
1. W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:
- 1) Rada Nadzorcza,
 - 2) Zarząd,
 - 3) Główny Księgowy,
 - 4) Stanowisko ds. ryzyk, analiz i zgodności,
 - 5) Stanowisko finansowo-księgowe i sprawozdawczości,
 - 6) Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI),
 - 7) IOD.
2. Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. ryzyk, analiz i zgodności.
3. Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:
- 1) Miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka), sytuacji finansowej Banku oraz jakości kredytów.
 - 2) W cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka płynności i stopy procentowej oraz minimalnego współczynnika kapitału w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy.
 - 3) W zakresie poziomu ryzyka kredytowego, analiza kwartalna zostaje przekazana w terminie:
 - a) do 20 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - analiza struktury, limitów oraz poziomu rezerw celowych, przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz analiza ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych, analiza windykacji i restrukturyzacji kredytów zagrożonych,
 - b) do końca miesiąca po upływie kwartału w zakresie klasyfikacji ekspozycji kredytowych.
 - 4) W zakresie ryzyka operacyjnego – analiza zostaje przekazana w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza.
 - 5) W zakresie ryzyka braku zgodności - analiza zostaje przekazana Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu do 20 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza.
 - 6) W zakresie adekwatności kapitałowej informacja dla Zarządu przekazywana jest do 20 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.
 - 7) Raz w roku do końca grudnia – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp.
4. Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej w cyklach:
- 1) na każdym planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej - skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku,

- 2) co kwartał – syntetyczną informację w zakresie wysokości i struktury posiadanych funduszy, adekwatności kapitałowej, na temat ustalonego poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w działalności Banku oraz w zakresie zarządzania tymi ryzykami,
- 3) co najmniej raz na rok – syntetyczną informację na temat realizacji strategii i polityk w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową.

System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zgodny z zapisami art. 9c Ustawy Prawo Bankowe i składa się z następujących elementów:

1. **Kontrola bieżąca** – każdy pracownik ma obowiązek stosowania mechanizmów kontroli, zawartych w wewnętrznych regulacjach Banku. W zakres kontroli bieżącej wchodzi również weryfikacja bieżąca pozioma i pionowa, której wymogi są określone w procedurach Banku.

2. Kontrole planowane:

1) audyt wewnętrzny – sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w zakresie oceny systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową.

2) kontrole problemowe – testowanie stosowania mechanizmów kontrolnych obejmujące badanie wybranych zagadnień lub przebiegu określonych czynności w jednej lub kilku komórkach organizacyjnych Banku, przez wyznaczone komórki organizacyjne Banku. Testowanie poziome występuje w przypadku kontrolowania komórek organizacyjnych przez inne komórki w ramach tej samej linii obrony. Testowanie pionowe występuje w przypadku gdy komórki pierwszej linii obrony są kontrolowane przez komórki organizacyjne drugiej linii obrony. Bank może w kontroli wewnętrznej wykorzystywać raporty kontroli zewnętrznych takich jak np. badanie sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, lustracja, wyniki kontroli instytucjonalnej czy audyt informatyczny.

3. **Kontrole doraźne** – postępowania wyjaśniające podejmowane na polecenie Prezesa Zarządu lub na wniosek Rady Nadzorczej Banku.

4. **Kontrole zewnętrzne** - w obszarach objętych wysokim ryzykiem takich jak np. działalność kredytowa, zarządzanie ryzykiem czy bezpieczeństwo środowiska teleinformatycznego i informacji Zarząd może podjąć decyzję o zleceniu kontroli instytucjonalnej Bankowi Zrzeszającemu lub kontroli zewnętrznej podmiotowi zewnętrznemu, który zapewni:

- 1) odpowiednie kwalifikacje osób przeprowadzających kontrolę, potwierdzone odpowiednimi certyfikatami,
- 2) wykorzystanie uznanych standardów międzynarodowych i dobrych praktyk,
- 3) pełną niezależność przeprowadzanych kontroli.

5. **W zakresie działania Komórki ds. ryzyk, analiz i zgodności** - prowadzenie postępowania wyjaśniającego w zakresie zgodności, którego schemat opisuje obowiązujący w Banku Regulamin działania komórki ds. ryzyk, analiz i zgodności.

Nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza, a odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Zarząd Banku. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w tym nad audytem wewnętrznym sprawuje Prezes Zarządu.

Do przeprowadzania testowania pionowego mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku uprawnieni są Członkowie Zarządu oraz upoważnieni przez Zarząd pracownicy.

Celem systemu kontroli wewnętrznej, jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

1. Skuteczności i efektywności działania Banku,
2. Wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. Przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. Zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny, odpowiedzialny. Poprzez **niezależność kontroli** wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrolę według ustalonych metod, dokonuje oceny stosowania mechanizmów kontrolnych oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.

Obiektywność kontroli rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii od kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych.

Odpowiedzialność kontroli wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie nieudomówień i nieścisłości.

Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka tj., obejmuje w szczególności obszary obciążone wysokim ryzykiem.

Przez obszary obciążone wysokim ryzykiem należy rozumieć te obszary działania, gdzie istnieje potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia nieprawidłowości, które mogą wywołać niepożądane skutki finansowe lub negatywne zjawiska godzące w bezpieczeństwo i reputację funkcjonowania Banku.

W szczególności do obszarów obciążonych wysokim ryzykiem w Banku zalicza się działalność kredytową, obsługę klienta, rozliczenia, działalność kasowo-skarbcową, zarządzanie bankiem.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe. Proces efektywnej oceny ryzyka obejmuje:

- 1) określenie rodzaju i poziomu ryzyka, na które narażony jest Bank,
- 2) wyznaczenie limitów i poziomu ryzyka oraz kontrola ich przestrzegania,
- 3) analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom ryzyka,
- 4) określenie możliwości Banku w ograniczaniu skutków zaistniałych zdarzeń podwyższających poziom ryzyka oraz w zapobieganiu wystąpieniu takich zdarzeń w przyszłości,
- 5) wskazanie, w jakim zakresie i z jaką częstotliwością Bank powinien kontrolować określone rodzaje ryzyka,
- 6) określenie, które elementy ryzyka podlegają ocenie jakościowej, a które ocenie ilościowej.

Aktywa obciążone/nieobciążone

	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa Banku	44 545 498,00	44 545 498,00
Instrumenty udziałowe	401 451,00	401 451,00
Dłużne papiery wartościowe	17 936 585,00	17 936 585,00
w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	10 936 652,00	10 936 652,00
w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-
w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-
Inne aktywa	26 207 462,00	26 207 462,00

W Banku w 2020 roku nie wystąpiły aktywa obciążone.

Zabezpieczenia otrzymane:

Aktywa nieobciążone	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia (w zł)
Kredyty i zaliczki	6 485 000,00

Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wyceny i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji (w zł):

Rodzaj ekspozycji	Kwota zakupiona ze względu na: • zyski kapitałowe • zamiar strategiczny	Zasady wyceny	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Akcje Banku Zrzeszającego	zamiar strategiczny	według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości	401 451,00	401 451,00

Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia różnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Polityka zapewnia odpowiedzialność Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, który spotyka się w zależności od potrzeby opiniowania wniosków kredytowych,
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej, który spotyka się raz na kwartał.

Polityka wynagradzania

Wynagradzanie osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku, określone jest w „Polityce zmiennych składników wynagradzania”.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad Polityką wynagrodzeń.

Data: 23.07.2021 r.

Sporządził: Justyna Myśliwiec

Sprawdził: Bernarda Cieśla

Zweryfikował: Izabela Polaszek

Akceptował: Halina Dybaś

Zatwierdził: Zarząd Banku

Zarząd Banku 29.07.2021 r.

Zatwierdzenie Rada Nadzorcza 29.09.2021 r.